

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CJMZD20C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Didaktický test obsahuje **32 úloh**.
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- **Povolené pomůcky:** psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neodčítají záporné body.
- Odpovědi pište do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
 4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
 4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleny jsou psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–6

(1) Pohled na fotografie z ulic Cândido Godói vyvolá v člověku dojem, že vidí dvojité. Zákony pravděpodobnosti totiž v tomto městečku, ležícím na jihu Brazílie poblíž Argentiny, zřejmě neplatí. Zatímco např. v České republice připadá jeden porod dvojčat na zhruba padesát jednočetných porodů, v Cândido Godói se dvojčata rodí při každém desátém porodu. Město si na své výjimečnosti zakládá. Jeho symbolem je socha ženy chovající **identická** dvojčata, nad městskou bránou spatříte nápis *Vítejte v zemi dvojčat*.

(2) Zvýšený výskyt dvojčat neunikl pozornosti **vědcům**, tento fenomén zde zkoumají již od 60. let minulého století. Nedávno jihoamerické městečko vzbudilo zájem celého světa, a to kvůli odvážné a dosti ***** teorii argentinského historika Jorgeho Camarasy, který vysoký podíl dvojčat v tamější populaci spojuje s odpornými zločinnými praktikami Josefa Mengeleho. Ve své publikaci z roku 2008 nazvané *Mengele: Anděl smrti v Jižní Americe* Camarasa uvedl, že jeden z nejznámějších nacistických lékařů měl v Cândido Godói laboratoř, v níž prováděl různé experimenty směřující k jedinému cíli – uměle zvýšit počet jedinců vyhovujících nacistickému ideálu „čistě rasy“. K **tomuto** závěru Camarasa dospěl na základě **svědectví** místních pamětníků. Josef Mengele prý v Cândido Godói působil: údajně byl poměrně ceněným odborníkem, který pod jménem Rudolf Weiss pečoval o těhotné ženy. Jaká je ale pravda? Odhalil Camarasa nová fakta ze života Anděla smrti, nebo se dopustil (možná nezáměrně) ***** veřejnosti?

(3) Ve prospěch jeho hypotézy hovoří některé skutečnosti: Mengele se výzkumem, jehož cílem bylo zvýšit pravděpodobnost vícečetného těhotenství, zabýval na Hitlerův příkaz už během svého působení v koncentračním táboře Osvětim a po válce opravdu žil pod falešnou identitou v Jižní Americe. Početná skupina odborníků ale Camarasovu teorii odmítá jako nepodloženou. Příčinu celé záhady tedy asi nenajdeme v ničem jiném než v dědičnosti.

(vtm.e15.cz; www.stoplusjednicka.cz, upraveno)

max. 2 body

1 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
1.1 Jihoamerický stát, v němž leží městečko Cândido Godói, na jihu sousedí s Brazílií.	☐	☐
1.2 Fenoménem zvýšeného výskytu dvojčat v Cândido Godói se vědci zabývají od 60. let 19. století.	☐	☐
1.3 Zatímco v České republice jsou jednočetné porody častější než porody dvojčat, v Cândido Godói je to naopak.	☐	☐
1.4 Hypotéza Jorgeho Camarasy byla zveřejněna v autobiografické knize od nacistického lékaře nazvané <i>Mengele: Anděl smrti v Jižní Americe</i> .	☐	☐

1 bod

2 Které z následujících slov se ve výchozím textu vyskytuje v chybně užitém tvaru?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) tomuto
- B) vědcům
- C) identická
- D) svědectví

1 bod

3 Která z následujících informací je ve výchozím textu čtenářům předkládána jako nejméně jistá?

- A) informace, že Hitler vydal příkaz týkající se výzkumu vícečetného těhotenství
- B) informace, že muž označovaný jako Anděl smrti pobýval nějakou dobu v Evropě
- C) informace, že početná skupina odborníků zaujímá ke Camarasově teorii odmítavý postoj
- D) informace, že zvýšený výskyt dvojčat v městečku Cândido Godói zapříčinila jen dědičnost

1 bod

4 Na každé ze dvou vynechaných míst (*****) ve výchozím textu patří jedno slovo. Ve které z následujících možností jsou uvedena obě tato slova v pořadí odpovídajícím výchozímu textu?

(Význam slov ve správném řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu. Po doplnění slov musí být příslušné větné celky jazykově správně.)

- A) kontroverzní – machinace
- B) kontroverzní – mystifikace
- C) konzervativní – machinace
- D) konzervativní – mystifikace

1 bod

5 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je pravopisná chyba?

- A) vysoký podíl dvojčat v tamější populaci
- B) jeden z nejznámějších nacistických lékařů
- C) spojuje s odpornými zločinnými praktikami
- D) údajně byl poměrně ceněným odborníkem

max. 3 body

6

6.1 Vypište z první části výchozího textu přísudek jmenný se sponou.

6.2 Vypište ze třetí části výchozího textu dvě podstatná jména rodu ženského, která mají funkci podmětu.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Maximální dosažitelné bodové hodnocení se sníží o započítané chyby.

7 Přiřadte k jednotlivým charakteristikám (7.1–7.4) příslušné jméno (A–F).

(Každé jméno z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 7.1 Proslulý antický básník se zapsal do dějin světové literatury nejen svou milostnou poezií. Za vrchol jeho tvorby se považuje přebásnění řeckých a římských bájí, v nichž důležitou roli hraje proměna. _____
- 7.2 S jeho jménem jsou spojovány dva antické hrdinské eposy, bývá totiž považován za jejich autora. První z eposů vypráví o obléhání Tróje, druhý o osudech ithackého krále, jehož návrat z trójské války trval deset let. _____
- 7.3 Tento antický dramatik, v jehož tvorbě se objevuje téma nevyhnutelnosti osudu, se proslavil svými tragédiemi. V jedné z nich se syn thébského krále sice snaží vyhnout věštbě, ale marně – zabije svého otce a pak se ožení se svou matkou. _____
- 7.4 Slavný autor ve svých komediích poukazoval na lidskou hloupost, zesměšňoval náboženské pokrytectví, což vyvolalo negativní reakce nejen u francouzského královského dvora, ale i u církve. Jméno hlavní postavy z jedné dramatikovy hry se stalo synonymem lakoty. _____

(CZVV)

- A) Ezop
 B) Homér
 C) Molière
 D) Sofokles
 E) Publius Ovidius Naso
 F) Johann Wolfgang Goethe

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 8

1. Dělal si z toho těžkou hlavu.	10. V jídelně byl těžký vzduch.
2. Byl těžký kuřák.	11. Způsobil nehodu s těžkými následky.
3. Nesl těžké zavazadlo.	12. Vybral si těžký studijní obor.
4. Podporoval rozvoj těžkého průmyslu.	13. Měl těžkou alergii na ořechy.
5. Utrpěl těžké popáleniny.	14. Po lahvi vína měl těžký jazyk.
6. Pomohl jí pověsit těžké závěsy.	15. Přednášel o škodlivosti těžkých kovů.
7. Byl zápasníkem v těžké váze.	16. Těžké větve jabloní se náhle zlomily.
8. Vyřešil těžkou hádanku.	17. Měl víčka těžká únavou.
9. Nesnášel těžkou vůni jejího parfému.	18. Kvůli závodům omezil těžkou stravu.

(CZVV)

1 bod**8 Ve výchozím textu se vyskytují celkem dvě věty, v nichž je slovo *těžký* antonymem slova *snadný*. Napište čísla těchto vět.**

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova či jakékoli číslice, které nevyhovují zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

9 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Touží zavadit o nějaký kámen, aby si mohl na kratinký okamžik opět oddechnout. Balvany však již nevyčnívají nad hladinou, jsou ukryté hlouběji. Muž chroptí únavou a zalyká se špinavou vodou. Naštěstí se začíná přibližovat k břehu.

B) Bohatá koruna sosny se zakymácí, pak se s praskotem utrhne a dopadne na balvan, kterého se Gavius ještě před pár vteřinami držel. Uprchlík se pokouší plavat, jde to však obtížně. Už už se zdá, že podlehne vyčerpání, ale nakonec se vzchopí a znovu zápasí s ječícím živlem.

C) Odpočívá. Vlny se derou přes něj a chtějí ho odtrhnout. Náhle strašlivá rána. Klikatý ohnivý meč se zasekl do borovice na břehu. Muž se v úleku pouští valounu a opět se řítí zdivočelým proudem.

D) Už ho má téměř na dosah. Konečně. Gavius namáhavě vyleze z vody a opatrně se vleče tmou do lesa.

E) Řeka se valí, zhnědlá hlínou, kterou do ní z břehů snášejí potůčky dešťové vody. Uprostřed toku se zmítá uprchlý otrok Gavius. Po dlouhém zápasu s vlnami se mu konečně poprvé podařilo zavěsit se na kámen. Objímá ho, drží se ze všech sil s prsty křečovitě propletenými.

(J. Loukotková, Spartakus, upraveno)

- 9.1 _____
 9.2 _____
 9.3 _____
 9.4 _____
 9.5 _____

max. 2 body

10 Rozhodněte o každém z následujících větných celků, zda je v něm správně zapsána interpunkce (A), či nikoli (N).

	A	N
10.1 I přes důraznou výstrahu před blížící se bouří, jsme se vydali na velmi náročný pěší výlet do hor.	☐	☐
10.2 S přáteli jsme zhlédli inscenaci, kterou režíroval jejich syn a po představení jsme poseděli v divadelní kavárně.	☐	☐
10.3 Na minulých závodech, o nichž se dozvěděla až na poslední chvíli, zvítězila jak ve sprintu, tak v běhu přes překážky.	☐	☐
10.4 Na život ve městě si už sice pomalu zvykal, po sérii loupežných přepadení, však dospěl k závěru, že se přece jen vrátí zpět na venkov.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–17

(1) Strana lidi přesvědčovala, že na citech nezáleží. Jakmile se člověk jednou dostal do **spárů** Strany, nebylo důležité, co dělal nebo nedělal. Tak jako tak byl vyňat z proudu dějin. Přitom ještě před dvěma generacemi záleželo na osobních vztazích a slzy, objetí či slovo pronesené k **umírajícímu** měly hodnotu. Dnes zůstali lidští už jen proléti. Zachovali si emoce, kterým se teď Winston musel učit s vědomým úsilím. Vzpomněl si, že ještě nedávno na ulici odkopl do **příkopu** utrženou lidskou ruku jako zelný košťál.

„Až nás jednou chytí,“ přemýšlel nahlas před Julií, „nebudeme moci jeden pro druhého nic udělat. Když se přiznám, zastřelí tě, a pokud se přiznat odmítnu, zastřelí tě taky. Nic, co udělám, tvou smrt neoddlá ani o pět minut. Budeme naprosto **bezmocní**. Bude záležet jedině na tom, abychom jeden druhého nezradili.“

„Přiznání z nás dostanou docela jistě,“ řekla mu Julie. „Budou nás mučit. Každý se nakonec přizná.“

„***** Kdyby mě dokázali přinutit, abych tě přestal milovat, teprve to by byla zrada.“

„To jedině nemohou,“ odvětila. „Nemohou se ti vecpat do duše.“

(2) Winston pomyslel na obrazovku a její UCHO, které nikdy nespí. Členové Strany tě špehují dnem i nocí, pokud si však zachováš jasnou HLAVU, můžeš je přelstít. Přes všechnu tu chytrost ještě pořád nedokáží zjistit, co si jiná lidská bytost myslí. Co když se jim ale člověk opravdu dostane do RUKOU? Nebylo složité uhodnout, co se děje uvnitř Ministerstva lásky: mučení, drogy, pozvolné vyčerpání neustálými výslechy a nespavostí. Fakta se v žádném případě nedají skrýt. Co na tom ale záleží, jestliže cílem není zůstat naživu, nýbrž zůstat lidský? Winston věděl, že Strana nakonec odhalí vše, co kdy člověk udělal nebo řekl. Věřil ale, že nitro lidského SRDCE zůstane netknuté.

(G. Orwell, román 1984, upraveno)

1 bod

11 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Podle Winstona člověk nemůže před Stranou utajit své předchozí skutky.
- B) Winston si byl jist, že Julie bude zastřelena do pěti minut od svého zatčení.
- C) Podle Winstona se člověk zdrogovaný na Ministerstvu lásky vzdá svého lidství.
- D) Winston si uvědomoval, že se po vzoru prolétů musí naučit chovat se bezcitně.

1 bod

12 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

(Správné řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu.)

- A) Přiznání je ale zrada. Důležité je jen to, co člověk řekne; na citech nezáleží.
- B) Přiznání ale není zrada. Důležité je jen to, co člověk řekne; na citech nezáleží.
- C) Přiznání je ale zrada. Není důležité to, co člověk řekne; záleží jen na tom, co cítí.
- D) Přiznání ale není zrada. Není důležité to, co člověk řekne; záleží jen na tom, co cítí.

1 bod

13 Které z následujících tvrzení o autorovi výchozího textu není pravdivé?

- A) Orwell byl vůdčí osobností beat generation.
- B) Orwellův román s názvem 1984 je antiutopické dílo.
- C) Orwell napsal alegorické dílo s názvem *Farma zvířat*.
- D) Za Orwellova života napsal alespoň jedno dílo John Steinbeck.

1 bod

14 Které z následujících tvrzení o úsecích podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V každém z těchto úseků spojka *a* spojuje složky několikanásobného větného členu.
- B) V žádném z těchto úseků spojka *a* nespojuje složky několikanásobného větného členu.
- C) Spojka *a* spojuje složky několikanásobného větného členu pouze v úseku z první části výchozího textu.
- D) Spojka *a* spojuje složky několikanásobného větného členu pouze v úseku z druhé části výchozího textu.

1 bod

15 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Slovo *příkop* je v textu užito jako slovo expresivní.
- B) Slovo *bezmocný* je v textu užito jako slovo expresivní.
- C) Slovo *spár* je v textu součástí expresivního slovního spojení.
- D) Slovo *umírající* je v textu součástí expresivního slovního spojení.

max. 2 body

16 Rozhodněte o každém z následujících slov, zda je ve výchozím textu užito ve stejném pádě jako slovo *přiznání* v úseku *přiznání z nás dostanou docela jistě (A)*, či nikoli (N).

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu zapsána velkými písmeny.)

	A	N
16.1 ucho	☐	☐
16.2 hlavu	☐	☐
16.3 rukou	☐	☐
16.4 srdce	☐	☐

max. 2 body

17 Vypište z druhé části výchozího textu dva tvary zájmena zastupujícího slovní spojení *členové Strany*.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Maximální dosažitelné bodové hodnocení se sníží o započítané chyby.

1 bod

18 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Z temného lesa se ozívaly hlasité povely myslivců.
- B) Podzimní dny se ohlásily nepříjemnými plískanicemi.
- C) O víkendu stovky nadšených turistů obdivovaly krásy města.
- D) Všechny děti se spravedlivě rozdělily o otcovy celoživotní úspory.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–24

(1) Styl povídky *Jak si pan Vorel nakouřil pěnovku* je neobyčejně úsporný. To, co průměrný beletrista musí čtenáři sdělovat v několika odstavcích (či dokonce na několika stranách), dokáže ***** vtěsnat do necelých tří řádků. Informace ovšem mnohdy jen naznačí a počítá s aktivní spoluprací čtenáře při konstruování fikčního světa: např. vyjádřením „v patře nad námi“ čtenáři sděluje, že vypravěč bydlí v nájemním domě spolu s dalšími postavami.

(2) Zajímavá je v této povídce i pointa: není ani lyricky rozevlátá jako v *Hastrmanovi* („Dál už povídat nebudu, dál už neumím.“; s. 146), ani fejtonisticky povídavá jako v *Doktoru Kazisvětovi* („Ani nevím, žije-li. Musím se jednou poptat.“; s. 139), nýbrž zcizující a paradoxní. Nad sebevrahovou mrtvolou se policejní komisař upřímně raduje z krásně nakouřené pěnovky, která se stala spouštěcím mechanismem krachu pana Vorla. ●●●●

Zmíněné tři povídky, zveřejněné nejprve časopisecky v roce 1876, utvořily kompaktní celek, jádro budoucí knihy. Při svém rozpomínání na život v rodné pražské čtvrti (**zprvu** možná skutečně zamýšleném jen jako série nostalgických fejtonů) spisovatel objevil **hned** několik velkých témat: osamělost, nenávisť, smrt. Autorova výpověď o společnosti, **zpočátku** celkem poklidná, se tedy postupně proměnila ve výpověď existenciální, která přináší svědectví o světě zdánlivě hladkém jako zrcadlo, a přece plném puklin.

(3) To, co spisovatel zachytil již ve svých verších, často obalených slupkou ironie, se **nyní** pokusil vyjádřit prózou. Vznikl tak kompozičně vyvážený soubor třinácti povídek vydaný pod názvem *****. Rámec tohoto souboru tvoří povídky *Týden v tichém domě* a *Figurky*, z nichž první jmenovaná je ze všech povídek v této knize nejdelší.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

1 bod

19 Která z následujících možností vystihuje úsek podtržený ve výchozím textu?

- A) přímá řeč autora výchozího textu
- B) citace z jiného díla, které napsal autor výchozího textu
- C) citace z jiné povídky než *Jak si pan Vorel nakouřil pěnovku*
- D) přímá řeč, která je pointou povídky *Jak si pan Vorel nakouřil pěnovku*

max. 2 body

20 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
20.1 Autor zmiňovaného povídkového souboru vzal při vytváření fikčního světa v potaz podněty čtenářů.	☐	☐
20.2 Zmiňovaný povídkový soubor přináší výpověď o světě, který se sice jeví jako zkažený, ale ve skutečnosti je lepší.	☐	☐
20.3 Povídka <i>Týden v tichém domě</i> je delší než kterákoli jiná ze zbylých dvanácti povídek zmiňovaného povídkového souboru.	☐	☐
20.4 Povídky <i>Jak si pan Vorel nakouřil pěnovku</i> , <i>Hastrman</i> a <i>Doktor Kazisvět</i> byly publikovány dříve, než byl zmiňovaný povídkový soubor vydán knižně.	☐	☐

1 bod

21 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

(Při vzájemné záměně posuzovaných slov musí význam příslušných větných celků zůstat zachován.)

- A) Vzájemně zaměnitelnými synonymy jsou v textu pouze slova *hned* a *nyní*.
- B) Vzájemně zaměnitelnými synonymy jsou v textu pouze slova *zprvu* a *zpočátku*.
- C) Slova *hned* a *nyní* jsou v textu vzájemně zaměnitelnými synonymy, totéž platí i pro slova *zprvu* a *zpočátku*.
- D) Slova *zprvu* a *zpočátku* nejsou v textu vzájemně zaměnitelnými synonymy, totéž platí i pro slova *hned* a *nyní*.

1 bod

22 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Dominantní funkcí textu je funkce estetická, vyskytují se zde jednak obrazná pojmenování, jednak termíny.
- B) Text přináší hlubší vhled do dané problematiky, vyskytují se zde jednak termíny, jednak obrazná pojmenování.
- C) Dominantní funkcí textu je funkce estetická, vyskytují se zde pouze obrazná pojmenování, termíny zde nenalezneme.
- D) Text přináší hlubší vhled do dané problematiky, vyskytují se zde pouze termíny, obrazná pojmenování zde nenalezneme.

1 bod

23 Na vynechané místo (•••••) v druhé části výchozího textu patří věta, jež neobsahuje jazykové nedostatky. Která z následujících vět na toto vynechané místo patří?

- A) Tato mrazivá pointa je důkazem vyspělého, v české literatuře té doby nevídaného povídkového umění.
- B) Tato mrazivá pointa je důkazem nejen vyspělé české literatury, ale v té době i nevídané povídkové umění.
- C) Důkazem vyspělého povídkového umění, vystihující tuto mrazivou pointu, je v té době nevídaná česká literatura.
- D) Důkazem vyspělého povídkového umění, vystihujícím tuto mrazivou pointu, je i v české literatuře té doby nevídaný.

max. 2 body

24

24.1 Napište jméno a příjmení autora zmiňovaného povídkového souboru, které mají být na vynechaném místě (*****) v první části výchozího textu.

24.2 Napište název díla, který patří na vynechané místo (*****) ve třetí části výchozího textu.

Zápis jakékoli nesprávné (tzn. i nepožadované) informace je považován za chybu. Maximální dosažitelné bodové hodnocení se sníží o započítané chyby.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Blízko řeky Sázavy se nachází místo, ***** se počátkem 11. století uchýlil poustevník Prokop, muž ryzího charakteru. Prokopovi **stoupenci** svůj vzor následovali, a tak zde brzy vznikl benediktinský klášter, v němž prvním opatem byl právě Prokop. Sázavský klášter, třetí nejstarší mužský klášter postavený v Čechách, se stal střediskem slovanské liturgie, čímž navázal na dědictví slovanských věrozvěstů, kteří **působili** na území Velké Moravy.

Sázavský klášter proslul jako místo, ***** chudí a nemocní nalézali pomoc. V 2. polovině 11. století byly provedeny rozsáhlejší úpravy klášterního areálu: po výstavbě zcela nového kamenného kostela se započalo s proměnou původního dřevěného chrámu v románskou baziliku. Na **sklonku** téhož století však každodenní slovanské modlitby utichly. Slovanští mniši byli vyhnáni, významné slovanské písemnosti byly ničeny. Na Prokopův odkaz se ale nezapomnělo. Přemysl Otakar I., český král z rodu přemyslovců, dokonce přispěl k tomu, že papež v roce 1204 Prokopa svatořečil.

V současnosti je většina areálu Sázavského kláštera spřístupněna veřejnosti. Oblíbeným místem je zahrada, v jejímž středu jsou zbytky kostela sv. Kříže, které svým tvarem **připomínají** čtyřlístek. Četná zahradní zátiší přímo vybízejí k uzavření manželství. Svatby se konají také v opatské kapli s unikátními nástěnnými malbami.

(www.klaster-sazava.cz, upraveno)

1 bod

25 Které z následujících tvrzení nevyplývá z výchozího textu?

- A) V Čechách byly vybudovány celkem dva mužské kláštery dříve, než byl založen Sázavský klášter.
- B) Přemysl Otakar I. měl podíl na tom, že prvního opata Sázavského kláštera papež prohlásil za svatého.
- C) Sázavský klášter, který byl svého času centrem slovanské liturgie, zdědil poustevník Prokop po slovanských věrozvěstech.
- D) Původní chrám, který byl součástí areálu Sázavského kláštera, se začal měnit v románskou baziliku v témže století, kdy tento klášter vznikl.

1 bod

26 Na každé ze dvou vynechaných míst (*****) ve výchozím textu patří jedno slovo. Ve které z následujících možností jsou uvedena obě tato slova v pořadí odpovídajícím výchozímu textu?

(Po doplnění slov musí být příslušná souvětí spisovná a syntakticky správná.)

- A) kde – kde
- B) kam – kde
- C) kde – kam
- D) kam – kam

1 bod

27 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených ve výchozím textu není pravdivé?

- A) Slovo *sklonek* je v textu užito ve významu *konec*.
- B) Slovo *stoupenec* je v textu užito ve významu *přivrženec*.
- C) Slovo *působit* je v textu užito ve významu *připadat někomu nějaký*.
- D) Slovo *připomínat* je v textu užito ve významu *podobností vyvolávat představu*.

max. 4 body

28 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Podtržené výrazy jsou zapsány správně. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Maximální dosažitelné bodové hodnocení se sníží o započítané chyby.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.

max. 3 body

29 Přiřadte k jednotlivým definicím (29.1–29.3) větu (A–E), v níž se vyskytuje definované podstatné jméno.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

- 29.1 Kolektiva jsou podstatná jména, která vyjadřují gramatickou formou singuláru (tzn. jednotného čísla) soubor jednotlivin, např. *mužstvo*. _____
- 29.2 Pluralia tantum jsou podstatná jména, která mají pouze tvary plurálu (tzn. množného čísla), a to i tehdy, když označují jednu věc, např. *nůžky*. _____
- 29.3 Podstatná jména látková označují v singuláru hmotu nebo látku jevící se jako kompaktní celek, např. *olej*. _____

(Encyklopedický slovník češtiny; Příruční mluvnice češtiny, upraveno)

- A) Koupili si nápadně levné náramky ze zlata.
- B) Pravidelně parkoval před vraty starého domu.
- C) Kolem jeho počítače se vždy válely špinavé talíře.
- D) Jejich pocity dobře vystihovalo staré české přísloví.
- E) Nedávno jsme zakoupili speciální přípravky proti hmyzu.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 30–32

TEXT 1

<p>(1) Já jsem k tobě nepřišel v roztoužení tklivém. Ruce jsem si zahřát chtěl, mrtvé ruce zahřát chtěl na tvém srdci živém.</p> <p>V scénérii mladých let hlavu skláním v žalu. Poslední jsem probil vznět, plachý, něžný srdce vznět, ve špíně a kalu.</p>	<p>(2) V bahně skončí moje dny pro dar zapomnění. Mosty jsou již spáleny, mosty za mnou spáleny, návratu již není.</p> <p>Nebyl bych tak nesmělý v posledním svém běhu, kdyby ke mně nezněly, hlasy měkké nezněly z protějšího břehu.</p>	<p>(3) Zkusil jsem dost bolesti, snesu ještě více. V pračkách měl jsem neštěstí a u holek neštěstí s dohrou na klinice.</p> <p>Tyhle žaly – vzal je d'as. Já se jenom střehu, abych neuslyšel hlas, něžných retů měkký hlas z protějšího břehu.</p>
--	---	---

(báseň F. Gellnera ze sb. Radosti života, zkráceno)

TEXT 2

Anafora je opakování slova nebo slovního spojení na začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů. **Epifora** je opakování slova nebo slovního spojení na konci bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

(CZVV)

1 bod

30 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) V každé z obou slok druhé části textu se vyskytuje anafora a zároveň epifora.
- B) V každé z obou slok třetí části textu se vyskytuje anafora a zároveň epifora.
- C) Pouze v první sloce druhé části textu se vyskytuje anafora a zároveň epifora.
- D) Pouze v první sloce třetí části textu se vyskytuje anafora a zároveň epifora.

1 bod

31 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se nejvýrazněji uplatňuje kontrast?

- A) zkusil jsem dost bolesti / snesu ještě více
- B) já jsem k tobě nepřišel / v roztoužení tklivém
- C) mrtvé ruce zahřát chtěl / na tvém srdci živém
- D) nebyl bych tak nesmělý / v posledním svém běhu

1 bod

32 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Text je psán volným veršem, v každé sloce má druhý verš stejný počet slabik jako verš poslední.
- B) Text není psán volným veršem, v každé sloce má druhý verš stejný počet slabik jako verš poslední.
- C) Text je psán volným veršem, pouze v některých slokách má druhý verš stejný počet slabik jako verš poslední.
- D) Text není psán volným veršem, pouze v některých slokách má druhý verš stejný počet slabik jako verš poslední.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
